

HI 7lk – Arvosana viisi

**S1 Teollisuusyhteiskunnan synty ja kehitys:** Perehdytään ilmiöön, joka on muuttanut ihmisen elämää, ihmisen ja luonnon suhdetta sekä maailmaa.

**S2 Ihmiset muuttavat maailmaa:** Tutustutaan yhteiskunnallisiin aatteisiin, niiden merkitykseen ja seurauksiin sekä siihen, miten ihmiset ovat pystyneet vaikuttamaan omana aikanaan.

**S3 Suomea luodaan, rakennetaan ja puolustetaan:** Perehdytään kulttuurin merkitykseen identiteetin rakentamisessa autonomian ajalla ja itsenäisen Suomen alkutaipaleeseen.

**S4 Suurten sotien aika:** Perehdytään maailmansotiin, kylmään sotaan ja sodista selviytymiseen erityisesti tavallisten ihmisten ja ihmisoikeuskysymysten näkökulmasta. Paneudutaan ihmisoikeusrikoksiin kuten holokaustiin ja muihin kansanvainoihin sekä ihmisoikeuksien edistämiseen.

**S5 Hyvinvointiyhteiskunnan rakentaminen:** Tarkastellaan arkielämän historiaa ja tämän päivän juuria. Kehityksen yksilölle tuomien saavutusten ohella perehdytään elinkeinorakenteen muutokseen ja palveluammattien yleistymiseen sekä kaupungistumiseen.

**S6 Nykyisen maailmanpolitiikan juuret:** Syvennytään kehittyneiden ja kehittyvien maiden yhteiseen historiaan sekä uudenlaisten poliittisten jännitteiden syntyyn ja ratkaisuihin maailmassa.

Perehdytään seuraaviin kokonaisuuksiin, joista valitaan oppilaalle sopivat sisällöt.

**Ranskan vallankumous yhteiskunnallisena ilmiönä - mistä se tuli ja mihin se johti (S1, S2)**

- Muutokset Euroopassa
- Yhdysvaltojen synty

**Suomi liitetään Venäjään ja autonomian ajan alku (S1, S3)**

**Aatteiden vuosisata (S2)**

- Tutustutaan ainakin seuraaviin aatteisiin: Konservatismi, liberalismi, nationalismi, sosialismi

**Teollistuminen ja teollisuusyhteiskunnan synty (S1, S3)**

- Teollinen vallankumous ja sen seuraukset eri maissa.

**Yhdysvallat kasvaa suurvallaksi**

- Teollisuutta, taloutta ja poliittista valtaa

**Imperialismin luomat jännitteet (S1, S2, S6)**

- Afrikka, Aasia, Latinalainen Amerikka

**Konfliktien vuosisata alkaa (S4, S6)**

- Suomen autonomia uhattuna
- I Maailmansota seurauksineen
- Venäjän vallankumous
- Suomen itsenäistyminen
- Sisällissota Suomessa 1918

OPH:n tukimateriaali päättöarviointiin: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/perusopetuksen-historian-oppiaineen-paattoarvioinnin-tukimateriaali>  
Tavoitteet T4, T5 ja T6 arvioidaan ainoastaan vuosiluokalla 7 Jyväskylän vuosiluokkaistamisten mukaisesti.

Opetuksen tavoite	Sisältö-alueet	Opetuksen tavoitteista johdetut oppimisen tavoitteet	Arvioinnin kohde	Osaamisen kuvaus arvosalalle 5	Käytännönläheiset esimerkit
T1 vahvistaa oppilaan kiinnostusta historiasta tiedonalana ja identiteettiä rakentavana oppiaineena	S1–S6	Oppilas kiinnostuu historiasta tiedonalana ja sen merkityksestä identiteetille.		<i>Ei käytetä arvosanan muodostamisen perusteena. Oppilasta ohjataan pohtimaan kokemuksiaan osana itsearviointia.</i>	Huom! Itsearviointi.
T2 aktivoida oppilasta hankkimaan historiallista tietoa sekä arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta	S1–S6	Oppilas oppii hankkimaan historiallista tietoa ja arvioimaan tiedonlähteiden luotettavuutta sekä ymmärtämään, että historiallista tietoa voi tulkita eri tavoin.	Historiatiedon hankkiminen ja lähteiden tulkinnallisuuden ymmärtäminen	Oppilas löytää ohjatusti historian tapahtumaan tai ilmiöön liittyvää informaatiota hänelle annettusta lähteestä.	Vuosiluokan kokonaisuuksista valitaan oppilaalle sopivat sisällöt.  Lähteinä voi käyttää oppikirjan tekstikatkelmien lisäksi esimerkiksi vanhoja kirjeitä, lehtileikkeitä, uutisia, kuvia ja videoita.  Integroiti esim. AI lähdekritiikin ja vaikuttamisen näkökulmista.
T3 auttaa oppilasta ymmärtämään, että historiallista tietoa voidaan tulkita eri tavoin	S1–S6			Oppilas tunnistaa opettajan ohjaamana, että samasta ilmiöstä tai lähteestä esiintyy erilaisia tulkintoja.	
T4 vahvistaa oppilaan kykyä ymmärtää historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä	S1–S6	Oppilas oppii ymmärtämään historiallista aikaa ja siihen liittyviä käsitteitä.	Kronologian ymmärtäminen	Oppilas tunnistaa historian keskeisiä sisällöllisiä käsitteitä ja pystyy opettajan ohjaamana suhteuttamaan ne ajallisesti toisiinsa.	Vuosiluokan kokonaisuuksista valitaan oppilaalle sopivat sisällöt ja tutustutaan sen sisällön keskeisiin käsitteisiin.  Oppilas suullisesti tai kirjallisesti lajittelee opiskeltavia asioita aikajärjestykseen. Esim. Euroopan sotien päätapahtumat.
T5 ohjata oppilasta ymmärtämään ihmisen toimintaan ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa	S1–S6	Oppilas oppii ymmärtämään ihmisen toimintaa ja päätöksentekoon vaikuttaneita tekijöitä erilaisissa historiallisissa tilanteissa.	Historiallinen empatia	Oppilas tunnistaa, että ihmisillä on ollut erilaisia motiiveja toiminnalleen.	Yhdistä T9 tavoitteeseen esim. seuraavalla tavalla.  Jotta oppilas voi tunnistaa historiallisia motiiveja, hänelle tulee tarjota sisältöön liittyvää taustatietoa esim. ihmisten kertomuksia ja kokemuksia, keskusteluja ryhmissä, ja

					<p>ymmärrystä lisäävää tietoa niistä realiteeteista, missä ihmiset ovat eläneet. Esim. teollinen vallankumous ja sodat.</p> <p>Esim. aihe: Suomen sodat itsenäistymisvaiheessa. Oppilas tunnistaa tehtävässä annetusta kuvakokoelmasta aiemman tietonsa pohjalta ne kuvat, joissa henkilöillä on jokin motiivi toimia Suomen itsenäistymisen puolesta tai vastaan, ja millaisia tunteita heillä saattaa tilanteeseen liittyä. (Kuvaesimerkkejä: NL sotilas, lotta, suomalainen sotilas, maanviljelijä, poliitikko jne.)</p>
T6 auttaa oppilasta arvioimaan erilaisia syitä historiallisille tapahtumille ja ilmiöille	S1–S6	Oppilas oppii arvioimaan erilaisia syitä historiallisille tapahtumille ja ilmiöille sekä analysoimaan historiallista muutosta ja jatkuvuutta.	Syy-seuraussuhteiden ymmärtäminen historiassa sekä muutoksen ja jatkuvuuden ymmärtäminen	Oppilas tunnistaa menneisyydestä asioita, jotka ovat muuttuneet tai pysyneet muuttumattomina.  Oppilas nimeää muutokselle tai muuttumattomuudelle jonkin yksittäisen syyn.	Havainnollistavat kuvat esim. teollistumisen vaikutuksista tuotteisiin ja työskentelytapoihin (esim. tehdaslinjasto vs. Robotti, autot, rautatiet, rakennusarkkitehtuuri), joista keskustellaan tai tehdään kirjallisia havaintoja.
T9 ohjata oppilasta selittämään ihmisen toiminnan tarkoituksiperiä	S1–S6	Oppilas oppii selittämään ihmisen toiminnan tarkoituksiperiä.	Ihmisen toiminnan selittäminen	Oppilas osoittaa ohjatusti, miten ihmisen toiminnan motiivi näkyy jossain historian tapahtumassa tai ilmiössä.	Yhdistettävissä T5 tavoitteen suorittamiseen.
T11 harjaannuttaa oppilasta käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja muodostamaan oman	S1–S6	Oppilas oppii käyttämään erilaisia lähteitä, vertailemaan niitä ja	Historian tietolähteiden käyttäminen ja historiatiedon tuottaminen	Oppilas vastaa ohjatusti menneisyyttä koskeviin kysymyksiin hänelle annetun tietolähteen pohjalta.	Tietolähteenä voi toimia oppikirjan lisäksi esim. Kirje, sanomalehtileike, mainos, video, kuva tai infograafi.

4 – Historia 7lk – Arvosana viisi

<p>perustellun tulkintansa niiden pohjalta</p>		<p>muodostamaan niiden pohjalta oman perustellun tulkintansa.</p>		<p>Oppilas muodostaa opettajan ohjaamana jostain lähteestä tulkinnan.</p>	<p>Helposti yhdistettävissä muihin vuosiluokan tavoitteisiin. Esim. T6 tavoitteen tehtävään liittyvät havainnot.</p> <p>Opettajan apukysymysten saattelemana oppilas tekee tulkinnan esim. kirjeen kirjoittajan elämäntilanteesta, ajatuksista tai epäilyksistä ja toiveista.</p>
--	--	---	--	---	---